

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HUNE 27, 1918.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenna Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana-Tianara.
HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me teki na tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Kawana-Tianara ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiiona o Niu Tirenī, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

WAIPA Poraka, Rota 72A: Tona nui e 29 nga eka; Takiwa Ruuri o Whaingaroa.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Mema o te Royal Victorian Order, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiiona o te Kingi i Niu Tirenī me nga Motu kei raro i te mana o Niu Tirenī; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma tahi o nga ra o Hune, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma waru.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mca Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Kahiti—A.

Whakaneke arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te teka ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i rcira:

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma rua, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera, i mahia i te toru o nga ra o Hurae, 1916, a i kahititia nei i te ono o nga ra o Hurae, 1916, arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O PUNAKITEBE.

Poraka.			Nga Eka.
			E. R. P.
Parahirahi A Nama 3A 1	75 3 6
Parahirahi A Nama 2A 2	75 3 6
Parahirahi A Nama 3B 1	15 0 24
Parahirahi A Nama 3B 2	15 0 24
Parahirahi A Nama 3B 3	18 3 30
Parahirahi A Nama 3B 4	25 1 0

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira:

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihara Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma rua, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihara i mahia i te tekau o nga ra o Hurae, 1916, a i kahititia nei i te tekau ma toru o nga ra o Hurae, 1916, hei arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei (haunga a Parihaka Nama 6 mehe-me-a ra ia e tukuna ana ki nga Maori), engari ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O CAPE.

Poraka.	Nga Eka.		
	E.	R.	P.
Parihaka A	103	1	5
Parihaka B	36	2	35
Parihaka C	120	0	9
Parihaka D	105	0	0
Parihaka E	35	0	0
Parihaka Nama 1	22	0	0
Parihaka Nama 2	146	0	0
Parihaka Nama 5B	121	1	13
Parihaka Nama 6	142	2	21
Parihaka Nama 7	160	1	10
Parihaka Nama 11B	100	0	0
Parihaka Nama 11c	345	2	7
Parihaka Nama 12	31	0	28
Parihaka Nama 14B	83	1	1
Parihaka Nama 15B	204	1	0
Parihaka Nama 17	61	1	28
Parihaka Nama 19	49	1	19
Parihaka Nama 20	99	3	0
Parihaka Nama 21	58	3	14
Parihaka Nama 22	94	0	10
Parihaka Nama 24A	62	2	18
Parihaka Nama 25	94	0	33
Parihaka Nama 28	36	1	28
Parihaka Nama 26	169	3	10
Parihaka Nama 27	71	1	24
Parihaka Nama 30A	94	3	29
Parihaka Nama 30B	97	2	0
Parihaka Nama 31	316	3	14
Parihaka Nama 32	130	0	5
Parihaka Nama 34	124	2	17
Parihaka Nama 37	189	2	20
Parihaka Nama 38	154	0	14
Parihaka Nama 39	127	2	23
Parihaka Nama 41B	49	2	18
Parihaka Nama 42	214	2	0
Parihaka Nama 43	178	2	0
Parihaka Nama 49	217	0	0
Parihaka Nama 50	196	2	16
Parihaka Nama 52	183	3	13

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihara Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te rau tekau ma whitu o nga ra o Mei, 1918.

Tu ana i reira:

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga

hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihara Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihara i mahia i te tekau ma waru o nga ra o Tihema, 1916, a i kahititia nei i te rua tekau ma tahi o nga ra o Tihema, 1916, arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O HOROHORO ME TARAWERA.

Poraka.	Nga Eka.		
	E.	R.	P.
Rotomahana-Parekarangi 6A 2 Nama 4B 1B	2,265	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 2A	1,000	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 2B	127	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 2E	60	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 2F	270	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 2G	40	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 2H	1,983	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 4B 1A 2	2,789	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 5B 3A	20	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 5B 3B	110	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 5B 3C	130	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 5B 3D	100	0	0
Rotomahana-Parekarangi Nama 5B 3E	6,575	0	0
Wahanga o Rotomahana - Parekarangi 6A 2 Nama 6B e whai ake nei:—			
Peka	2,660	0	0
Tumunui Nama 2	3,346	0	0
Te Kotuku-o-Tamawhakaara	767	0	0
Waitaruna Nama 1A	3	2	13
Waitaruna Nama 1B	12	2	4
Waitaruna Nama 2	10	2	38
Waitaruna Nama 3	25	3	30
Waitaruna Nama 4A	17	3	25
Waitaruna Nama 4B	31	1	5
Waitaruna Nama 5A	10	2	38
Waitaruna Nama 5B	9	3	15

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihara Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira:

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihara Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma rua i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihara i mahia i te toru o nga ra o Hurae, 1916, a i kahititia nei i te ono o nga ra o Hurae, 1916, arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O TAKAPAU.

Poraka.	Nga Eka.		
	E.	R.	P.
Otawhao A Nama 4 Nama 3	277	3	31
Otawhao A Nama 4 Nama 2	277	3	31
Otawhao A Nama 1D	230	3	20
Otawhao A Nama 2D	40	0	10
Otawhao A Nama 2C	39	3	35

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihara Whiriwhiri

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke mo nga marama e ono i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua o nga ra o Hurae, 1917, a i kahititia nei i te rima o nga ra o Hurae, 1917, arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O WAIPOUA.

Poraka.	Nga Eka.	
	E.	R. P.
Waipoua 2A Nama 1B	204	1 30
Waipoua 2A Nama 1C	203	1 19
Waipoua 2A Nama 1D	204	1 0
Waipoua 2A Nama 2	1,216	0 0
Waipoua 2A Nama 3A	402	0 0
Waipoua 2A Nama 3B	985	0 0
Waipoua 2B Nama 1	20	0 0
Waipoua 2B, Tekiona 2B Nama 1	405	3 0
Waipoua 2B, Tekiona 2B Nama 2	100	0 0
Waipoua 2B, Tekiona 2B Nama 3	1,405	0 0
Waipoua 2B, Tekiona 2B Nama 4	224	3 0
Waipoua 2B, Tekiona 2B Nama 5	224	3 0
Waipoua 2B, Tekiona 2B Nama 6	337	0 0
Waipoua 2B, Nama 3A	1,217	0 0
Waipoua 2B Nama 3B Nama 1	317	0 0
Waipoua 2B Nama 3B Nama 2	900	0 0
Waipoua 2B Nama 3C	1,217	0 0
Waipoua 2B Nama 3D Nama 1	202	2 20
Waipoua 2B Nama 3D Nama 2	897	1 20
Waipoua 2B Nama 3E	816	0 0
Waipoua 2c	22	2 0

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke mo nga marama e ono i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua tekau ma waru o nga ra o Hune, 1917 (i whakakorea nei tetahi wahi e te Ota Kaunihera i mahia i te tekau ma rima o nga ra o Oketopa, 1917, a i kahititia nei i te tekau ma waru o nga ra o Oketopa, 1917), arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei (haunga nga paanga o Mata Kaikai me Hana Kaikai) engari ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

WAIKOUAITI, Tekiona 14, Poraka XII (Rahui Maori): Tona nui 19 nga eka e 3 nga ruuri e 7 nga paati; Takiwa Ruuri o Waikouaiti.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai, mo te tau kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O PUKETI ME PIHANGA.

Poraka.	Nga Eka.	
	E.	R. P.
Waimanu Nama 1	330	0 0
Waimanu Nama 2	9,937	0 0

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Arai i nga Tuku katoa o tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma waru o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE HONORE SIR JAMES ALLEN, K.C.B., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai, mo te tau kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

MATA TONGA Poraka: Tona nui 175 nga eka; Takiwa Ruuri o Hastings.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakatau i tetahi Maori hei Pakeha.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma wha o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

N OTEMEA kua moinga hei ture e tekiona tekau ma whitu o te Ture Whakaitatika Ture Whenua Maori, 1912, ka ahei te Kawana-Tianara i runga i te Ota Kaunihera, i runga i te kupu tohutohu a te Kooti Whenua Maori, ki te whakatau i tetahi Maori hei Pakeha.

A notemoa he Maori a Eileen McDonald, o Whanganui, i runga i te tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909, a kua tonoa ia i runga i nga tikanga kua whakatakotoria kia whakaputaina tetahi kupu tohutohu e te Kooti kia whakatau ia hei Pakeha: A notemea kua ata uiuia e taua Kooti taua tonoa a kua puta taua kupu tohutohu kia whakaputaina he Ota Kaunihera hei whakatau i taua Eileen McDonald hei Pakeha.

A notemea e tika ana kia whakaputaina taua whakatau.

Na reira, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tomionia o Niu Tireni i runga i te whakahaerenga me te whakaturututanga o nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia o tekiona tokau ma whitu o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1912, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tomionia, tenei ka whakatau i taua Eileen McDonald, o Whanganui, hei Pakeha.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakatau i tetahi Maori hei Pakeha.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma wha o nga ra o Hune, 1918.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTE MEA kua meinga hei Ture e tekiona tekau ma whitu o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1912.

ka ahei te Kawana-Tianara i runga i te Ota Kaunihera, i runga i te kupu tohutohu a te Kooti Whenua Maori, ki te whakatau i tetahi Maori hei Pakeha.

A notemea he Maori a Leila Rose MacDonald, o Maramaratotara, i runga i te tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909, a kua tonu ia i runga i nga tikanga kua whakatakotoria kia whakaputaina tetahi kupu tohutohu e te Kooti kia whakataua ia hei Pakeha: A notmea kua ata uiuia e taua Kooti taua tonu a kua puta tana kupu tohutohu kia whakaputaina he Ota Kaunihera hei whakatau i taua Leila Rose MacDonald hei Pakeha.

A notemea e tika ana kia whakaputaina taua whakatau.

Na reira, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tomionia o Niu Tireni i runga i te whakahaerenga me te whakaturututanga o nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona tekau ma whitu o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1912, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tomionia, tenei ka whakatau i taua Leila Rose MacDonald, o Maramaratotara, hei Pakeha.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI WHANGANUI A TE 23 O NGA RA O HURAE, 1918.

Tari Kooti Whenua Maori, Whanganui.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Whanganui a te 23 o nga ra o Hurae, 1918, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tonu e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tubia i tenei te 21 o nga ra o Hune, 1918.
[Whanganui, 1918-14.]

C. P. NUTANA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
814	Ihaka te Peina	Kaiwhaiki Nama 1, Papakainga.
815	Tuatini te Waiho	Ngapakih Nama 2B.
816	Rangiwhateka Tawhiri (Treadwell, Gordon, me Brodie)	Ohura Tonga D Nama 3B.
817	Te Minita mo nga Mea Maori	Taumatamahoe 2B 2B Nama 5.
818	Te Minita mo nga Mea Maori	Taumatamahoe 2B 2B Nama 13.
819	Keremete Riwai me tetahi atu	Waimarino C D Nama 3E.
820	Winifred Bain	Waimarino C D Nama 3H.
821	Mere Hakopa me etahi atu (R. G. M. Park)	Waimarino 3H.
822	Tuatini te Waiho	Whakaihukawa C Nama 1B.

TONO KIA KIMIHIA TE NUI O TE PAANGA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
823	Anihaka Oriwia me Tiemi te Wiki	Rakato B.

TONO I BARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
824	James W. Browne, Perehitini o te Poari Whenua Maori o Aotea	Owhaoko D Nama 7 ..	E tonu ana kia whakakorea nga ota wehewehe.
825	Armstrong, Craig, me Barton	Parikino Nama 7 ..	E tonu ana kia whakakorea nga ota wehewehe i whakataua i te 27 Akuhata, 1914.
826	Ngatoka Kerei (Currie me Jack)	Te Tuhi Nama 2B ..	E tonu ana kia whakakorea nga ota wehewehe i whakataua i te 5 Hurae, 1899.

TONO I BARO I TEKIONA 232 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
827	Armstrong, Craig, me Barton	Parikino 7A	E tonu ana kia whakaputaina tetahi kupu tohutohu kia whakakorea te Ota Kaunihera nana nei i whakatau taua whenua hei Rahui Maori.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI Nga PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
828	Tiemi Te Wiki	Waimarino Nama F	Anikanara Parekahurangi.
829	Amiria Aterea	Papahawa 3	Aterea te Raroa.
830	Potae Parore	Rakato B	Erana Tamairangi.
831	Puti Karauria (Currie me Jack)	Whangaiepeke	Eria Pokau.
832	Te Kauae-o-Rangi	Te Poutahi	Erueti te Kauae-o-Rangi.
833	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 1	Hamupaka Rangihuru.
834	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 2	Hamupaka Rangihuru.
835	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 3	Hamupaka Hori.
836	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 4	Hamupaka Rangihuru.
837	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 7	Hamupaka Rangihuru.
838	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Whakaihukawa C 13r	Hamupaka Rangihuru.
839	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Taumatamahoe 2b 2, Tekiona 18	Hamupaka Rangihuru.
840	Peehi Akapita (Currie me Jack)	Rangiwaia 4r 14 Nama 2	Heremia Akapita.
841	Peehi Akapita (Currie me Jack)	Waimarino E Nama 14	Heremia Akapita.
842	Peehi Akapita (Currie me Jack)	Ohotu Nama 8	Heremia Akapita.
843	Peehi Akapita (Currie me Jack)	Morikau Nama 2	Heremia Akapita.
844	Peehi Akapita (Currie me Jack)	Mairehau Nama 2	Heremia Akapita.
845	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Waimarino A, Tekiona 21	Hikito Tamaraumoa.
846	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Whakaihukawa C 13r	Hirapeka Tahukumutia.
847	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Whakaihukawa C 13r	Hirapeka Waikauhihi.
848	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Whakaihukawa C 13r	Hiriweteri Aporo.
849	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Waimarino A, Tekiona 21	Hipera Rangipukea.
850	Ripeka te Kopakore	Ngapakihiki 3	Hipora Ruiha.
851	Ripeka te Kopakore	Mairehau 1	Hipora Ruiha.
852	Ripeka te Kopakore	Rangiwaia 14b	Hipora Ruiha.
853	Ripeka te Kopakore	Pukehuka	Hipora Ruiha.
854	Ripeka te Kopakore	Ranana	Hipora Ruiha.
855	Ripeka te Kopakore	Morikau 1	Hipora Ruiha.
856	Ripeka te Kopakore	Morikau 2	Hipora Ruiha.
857	Ripeka te Kopakore	Ohotu Nama 1	Hipora Ruiha.
858	Ripeka te Kopakore	Ohotu Nama 2	Hipora Ruiha.
859	Ripeka te Kopakore	Ohotu Nama 3	Hipora Ruiha.
860	Ripeka te Kopakore	Ohotu 4b 1	Hipora Ruiha.
861	Ripeka te Kopakore	Ohotu 7b c	Hipora Ruiha.
862	Ripeka te Kopakore	Ohotu Nama 8	Hipora Ruiha.
863	Peretini Rowi	Waimarino A Nama 6	Hoani Rewi.
864	R. G. M. Park	Waimarino Nama 3	Hoani Turehu.
865	Tuatini te Waiho	Ngapakihiki 2b	Karai Heremia, ara Karai Rini, ara Te Karai.
866	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Whakaihukawa C 13r	Karaitiana te Mutu
867	Tuatini te Waiho	Ngapakihiki 2b	Karaitiana Tarake, ara Teri Ta rake.
868	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Waimarino A, Tekiona 21	Keepa Tahukumutia.
869	Mataera Tairei (R. G. M. Park)	Whitianga 2b, Tekiona 16	Te Kahu Mataera.
870	Te Kanapu Haerehuka	Taumatamahoe 2b 2b, Tekiona 18	Kimi te Ahuru.
871	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 1	Kimi te Ahuru.
872	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 2	Kimi te Ahuru.
873	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 4	Kimi te Ahuru.
874	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Waharangi Nama 5	Kimi te Ahuru.
875	Te Whanau a te Keepa (Kanapu Haerehuka)	Morikau Nama 1	Kimi te Ahuru.
876	Te Kanapu Haerehuka	Whakaihukawa C 13r	Kimi te Ahuru.
877	Aropeta Tamumu (Burnett, McBeth, me Brown)	Pakaraka 1L 3	Te Koro Hautukua.
878	Ngaotera Hikito (Kanapu Haerehuka)	Whakaihukawa C 13r	Maata Hikito.
879	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti)	Whakaihukawa C 13r	Maata Hikito.
880	Moetu Aitua	Taku	Maki Moetu.
881	Monika Ruke	Orimakatea, Karaati 6820	Mata Eramaunga.
882	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Ohotu 6A 1	Mata Pene.
883	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Ohotu 6A 2	Mata Pene.
884	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Ohotu 6E	Mata Pene.
885	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Te Tuhi 1b	Mata Pene.
886	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Parapara 2A 2b	Mata Pene.
887	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Tauakira 2J	Mata Pene.
888	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Tauakira 2M 3	Mata Pene.
889	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Taonui 1b	Mata Pene.
890	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard)	Otumauma	Mata Pene.
891	R. G. M. Park	Waimarino Nama 4	Manurewa.
892	Inia Hoani Kiharua	Ngapakihiki Nama 2	Matire Inia H. Kiharua.
893	Inia H. Kiharua	Poutahi Nama 2	Matire Inia H. Kiharua.
894	Inia Hoani Kiharua	Waharangi Nama 3	Matire Inia H. Kiharua.
895	Inia Hoani Kiharua	Waharangi Nama 4	Matire Inia H. Kiharua.
896	Inia Hoani Kiharua	Waharangi Nama 5	Matire Inia H. Kiharua.
897	Inia Hoani Kiharua	Waharangi Nama 7	Matire Inia H. Kiharua.
898	Inia Hoani Kiharua	Urewera Nama 2	Matire Inia H. Kiharua.
899	Inia Hoani Kiharua	Pipiriki Taonehipi	Matire Inia H. Kiharua.
900	Inia Hoani Kiharua	Waimarino A 18	Matire Inia ara Reupena.
901	Teu Mokena	Whitianga 2b 4	Merc Waka Tarau.
902	Hori Wikimoa	Orimakatea Karaati 6820	Metiria Puha.
903	Matene Turanga	Whakaihukawa C 13r	Mihi Whangaehu.
904	Matere te Mataki	Waimarino A Nama 11	Mihi Whangaehu.
905	Hohepa Kawana	Makara-Wharehou Poraka (Opau Rahui Maori)	Te Hau.
906	Ngataua (K. Haerehuka)	Ohotu Nama 8	Ngarongoa Ngataua.
907	Te Hikaka Takirau (Currie me Jack)	Ngapakihiki 2d	Ngarori Waitarorangi.
908	Taupoki Herekiekie (Currie me Jack)	Tokaanu Taonehipi	Natanahira Reremoana.
909	Taupoki Herekiekie (Currie me Jack)	Ohuanga	Natanahira Reremoana.
910	Taupoki Herekiekie (Currie me Jack)	Oraukura	Natanahira Reremoana.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
911	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Mangipo Raki 2 ..	Natanahira Reremoana.
912	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Te Ruamata ..	Natanahira Reremoana.
913	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Te Waimanu ..	Natanahira Reremoana.
914	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Te Hautu Nama 5 ..	Natanahira Reremoana.
915	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Te Hautu Nama 4 ..	Natanahira Reremoana.
916	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Te Hautu Nama 3 ..	Natanahira Reremoana.
917	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Te Hautu Nama 2 ..	Natanahira Reremoana.
918	Taupoki Herekieke (Currie me Jack) ..	Tokaanu Poraka ..	Natanahira Reremoana.
919	Ngamotu Amokura (Amokura Pine), (Arrow-smith me Loughnan) ..	Orumatua-Kaimanawa 1B 2 ..	Orengaroa Hura.
920	Tuka Pene (Marshall, Hutton, me Izard) ..	Tauakira 2M 3 ..	Peti Raita, ara Peti te Huia.
921	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti) ..	Waimarino A, Tekiona 21 ..	Puketehi te Ra.
922	Aropeta Tamumu (Burnett, McBeth, me Brown) ..	Pakaraka 1L 3 ..	Rahera Hautukua.
923	Irihapeti Tarewa ..	Tupapanui 2B Nama 2 ..	Ramarahi te Niho.
924	Te Pikikotuku Ngarongo ..	Whakaihukawa C 13i ..	Te Rangihopuata Ngarongo.
925	Te Hikaka Takirau (Currie me Jack) ..	Whangaipke ..	Te Rangihuatau Tamakiterangi.
926	Te Hikaka Takirau (Currie me Jack) ..	Taurewa ..	Te Rangihuatau Tamakiterangi.
927	Te Hekenui Whakarake ..	Whakaihukawa C 13i ..	Rangitengaue.
928	Tapapa Whiro (Burnett, McBeth, me Brown) ..	Wairoa, Poraka XI, Tekiona 418 ..	Rangihakaata Tapapa Whiro.
929	Tahupotiki Wiremu (Burnett, McBeth, me Brown) ..	Patiki 2 ..	Ratana Ngahuia.
930	Tiriwa Takerei (Guy me Rapley) ..	Taurewa Nama 4 Rawhiti Poraka ..	Raureti Ngawhenua, ara Turau.
931	Numia Roretia ..	Parikino ..	Rimitiri Kahukura.
932	Te Hikaka Takirau (Currie me Jack) ..	Whangaipke ..	Te Rina Tamakiterangi.
933	Hikaka Takirau ..	Whangaipke ..	Te Rina Tamakiterangi.
934	Hone Warena (Takarangi me Hiroti) ..	Ngaurukhu Nama 9 ..	Ruategau Hori Warena.
935	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti) ..	Whakaihukawa C 13i ..	Tataraimaka Hikito.
936	Ngakanotera Hikito (Kanapu Haerehuka) ..	Whakaihukawa C 13i ..	Tataraimako Hikito.
937	Te Waewae Keepa (Takarangi me Hiroti) ..	Waimarino A, Tekiona 21 ..	Terehia Hohipera.
938	Hohepa Kawana ..	Makara-Opau ..	Timoti Rangi Pokohuru.
939	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Whitianga 2B 13 ..	Tohuwai te Koau.
940	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Marackowai 5D ..	Tohuwai te Koau.
941	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Ohotu 1 ..	Tohuwai te Koau.
942	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Whakaihukawa 10 ..	Tohuwai te Koau.
943	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Whakaihukawa C 13 ..	Tohuwai te Koau.
944	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Wabarangi 7A ..	Tohuwai te Koau.
945	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Karaka C Nama 1 ..	Tohuwai te Koau.
946	Erina te Koau (Currie me Jack) ..	Ngaporo ..	Tohuwai te Koau.
947	Te Kanapu Haerehuka ..	Whakaihukawa C Nama 10 ..	Tohuwai Rakapa.
948	Te Kanapu Haerehuka ..	Whakaihukawa C 13i ..	Tohuwai Rakapa, ara Tohuwai te Koau.
949	Rehara Topine (K. Haerehuka) ..	Taumatamahoe 2B 2B 18 ..	Topine te Hitaua.
950	Ngataua (K. Haerehuka) ..	Whakaihukawa C 13i ..	Tuakana Hiromena.
951	Te Hekenui Whakarake ..	Whakaihukawa C 13i ..	Tuakura.
952	Tarewa Peina ..	Tuketuke (Kai-Iwi) ..	Turere Peina.
953	Pakira Wehikore ..	Whitianga 2B 13 ..	Te Whakauenuku Wehikore.
954	Matene Turanga (K. Haerehuka) ..	Whakaihukawa C Nama 9 ..	Te Whewhe Mihi.
955	Hori Wikimoa (Currie me Jack) ..	Orimakatea, Karaati 6820 ..	Wikimoa Ngamanako.
956	Tiemi te Wiki ..	Makara Wharehoupei Nama 4 ..	Wi Tamihana Ngakono.
957	Karipa Tarawhiti (Burnett, McBeth, me Brown) ..	Tawhitinui ..	Wi Tarawhiti.
958	Karipa Tarawhiti (Burnett, McBeth, me Brown) ..	Omuturangi ..	Wi Tarawhiti.
959	Karipa Tarawhiti (Burnett, McBeth, me Brown) ..	Otakeho ..	Wi Tarawhiti.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI HOU.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ingoa o te Tangata e tonoa nei he Kai-tiaki.	Te Ingoa o te Kai-tiaki o inaianei.
960	Mine Eruini ..	Parapara 2B 2F ..	Mine Eruini me etahi atu ..	Tiemi te Wiki.
961	Te Kanapu Haerehuka ..	Whakaihukawa 9 ..	Haimona Ngapera me etahi atu ..	Mihi Wangaehu.
962	Hawira Puhaki ..	Whakaihukawa ..	Te Muwai Tukaterangi, ara Inuwai ..	Poari Ngapo.
963	Hawira Puhaki ..	Ohutu Nama 2 ..	Te Muwai Tukaterangi, ara Inuwai ..	Poari Ngapo.
964	Hawira Puhaki ..	Ohutu Nama 3 ..	Te Muwai Tukaterangi, ara Inuwai ..	Poari Ngapo.
965	Hawira Puhaki ..	Ohutu Nama 8 ..	Te Muwai Tukaterangi, ara Inuwai ..	Poari Ngapo.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tupapaku.
966	Whakahinga Tahunuiarangi ..	Aperahama Tahunuiarangi.
967	Pita Makitonore ..	Rira Peti.
968	Kuki Tautahi ..	Herewini te Aopirikahu.
969	Inia Hoani Kihiroa (G. H. Harper) ..	Matire Inia.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE PUKAPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE MO NGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tupapaku.
970	Peehi Akapita (Currie me Jack)	Heremia Akapita.
971	Ngaparu Ngamako me tetahi atu (G. Hutchison)	Ngamako te Rango.

TONO I RARO I TEKIONA 29 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
972	Puanaki Wiha (C. E. Mackay)	Maraekowhai A 3D	E tono ana kia hanga he ota mo nga moni ma Te Huaki Puanaki ara Te Huaki te Nepe.
973	Puanaki Wiha (C. E. Mackay)	Maraekowhai A 3D	E tono ana kia hanga he ota mo nga moni ma Koroheke Puanaki.
974	Patu Rahere Tauri (Takarangi me Hiroti)	Horowhenua 9B 2	E tono ana kia hanga he ota whakahau i te Kai-tiaki mo te Katoa kia whakaputaina nga moni ma Miri Wetiwha me Hone Wetiwha.

TONO KIA KIMIHA KIA WHAKATAUA HOKI NGA MONI E TIKA ANA KIA UTUA KI NGA TANGATA NO RATOU TE WHENUA MAORI KUA TANGOHIA I RARO I TE TURE MO NGA MAHI MO TE KATOA, 1908.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Eka kua tangohia.	Te Take i tangohia ai.
975	Hekeretari mo nga Mahi mo te Katoa	Raetihi 2B 1B	E. R. P. 2 1 17	Hei rori.
		Raetihi 2B 2A	3 1 30.06	Hei rori.
		Raetihi 2B 2A	12 0 13.4	Hei rori.
		Raetihi 2B 2B 3	1 2 19.7	Hei rori.
		Raetihi 2B 2B 3	0 0 0.24	Hei rori.
		Raetihi 2B 3C	2 0 24.89	Hei rori.
		Raetihi 2B 3A	3 2 14.08	Hei rori.
		Raetihi 2B 2C 3	0 1 21.87	Hei rori.
		Raetihi 2B 2C 3	1 1 29	Hei rori.
		Raetihi 2B 3C	0 0 33.56	Hei rori.
		Raetihi 2B 2B 3	0 0 37.55	Hei rori.
		Ngapakihī (wahi)	0 1 7.48	Hei rori.
		Ngapakihī (wahi)	36 3 0	Hei rori.
Ngapakihī (wahi)	0 1 18.5	Hei rori.		

TONO KIA MAHIA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI HEI UTU MO NGA RUUKI KAORE ANO KIA WHAKAEAINA

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Nui o te Moni hei Utunga.	Te Ra i timata ai te Initaretī
976	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Okara 1	£ s. d. 3 12 10	20 Mei, 1918.
977	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Okara 2	7 12 2	20 Mei, 1918.
978	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Te Pekatu A	12 1 8	8 Aperira, 1918.
979	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Te Pekatu B	13 1 8	8 Aperira, 1918.
980	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Te Pekatu C	14 6 1	8 Aperira, 1918.
981	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Te Pekatu D	10 13 8	8 Aperira, 1918.
982	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Te Pekatu E	12 8 10	8 Aperira, 1918.
983	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Tawhitinui A	61 4 6	20 Mei, 1918.
984	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Tawhitinui B	41 17 6	20 Mei, 1918.
985	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Tawhitinui C	28 0 0	20 Mei, 1918.
986	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 1	51 6 0	20 Mei, 1918.
987	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 2	28 6 0	20 Mei, 1918.
988	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 3	68 14 0	20 Mei, 1918.
989	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 4A	38 10 0	20 Mei, 1918.
990	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 4B	17 1 0	20 Mei, 1918.
991	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 4C	23 7 6	20 Mei, 1918.
992	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 5	72 11 0	20 Mei, 1918.
993	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 6	69 5 6	20 Mei, 1918.
994	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 7	34 17 6	20 Mei, 1918.
995	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 8	14 1 6	20 Mei, 1918.
996	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 9	12 13 0	20 Mei, 1918.
997	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 10	11 16 6	20 Mei, 1918.
998	Tumuaki Kai-ruuri o Poneke	Taku 11	82 8 0	20 Mei, 1918.
999	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 4	52 5 5	22 Aperira, 1913.
1000	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 4	2 3 8	20 Pepuere, 1892.
1001	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 5	22 11 1	22 Aperira, 1913.
1002	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 5	1 13 10	20 Pepuere, 1892.
1003	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 6	37 2 9	22 Aperira, 1913.
1004	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 6	2 2 6	20 Pepuere, 1892.
1005	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 7	64 13 9	22 Aperira, 1913.
1006	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 7	5 2 10	20 Pepuere, 1892.
1007	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata	Whitianga 2B, Tekiona 8	61 4 2	22 Aperira, 1913.

TONO KIA MAHIA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI HEI UTU MO NGA RUURI KAORE ANO KIA WHAKAEAINA.

N. a. m. a.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Nui o te	Te Ra i tamati ai
			Moni hei Utunga.	
			£ s. d.	
1008	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 8 ..	9 14 10	20 Pepuere, 1892.
1009	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 9 ..	26 7 6	22 Aperira, 1913.
1010	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 9 ..	4 5 4	20 Pepuere, 1892.
1011	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 10 ..	47 12 11	22 Aperira, 1913.
1012	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 10 ..	2 6 1	20 Pepuere, 1892.
1013	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 11 ..	15 8 2	22 Aperira, 1913.
1014	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 11 ..	0 17 5	20 Pepuere, 1892.
1015	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 12 ..	30 0 5	22 Aperira, 1913.
1016	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 12 ..	2 18 5	20 Pepuere, 1892.
1017	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 13 ..	62 6 3	20 Hune, 1913.
1018	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 13 ..	5 6 2	20 Pepuere, 1892.
1019	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 14 ..	33 7 5	20 Hune, 1913.
1020	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 14 ..	2 3 8	20 Pepuere, 1892.
1021	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 16 Ra- whiti (wahi)	248 13 3	20 Hune, 1913.
1022	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 16 Ra- whiti (wahi)	56 17 8	20 Pepuere, 1892.
1023	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 16 Ra- whiti (wahi)	10 19 7	25 Maehe, 1913.
1024	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 16 Rato (wahi)	188 19 4	22 Aperira, 1913.
1025	Tumuaki Kai-ruuri o Niu Paremata ..	Whitianga 2B, Tekiona 16 Rato (wahi)	19 3 8	20 Pepuere, 1892.

KOOTI WHENUA MAORI KI PONEKE A TE 19 O NGA RA O HURAE, 1918.

Tari Kooti Whenua Maori o te Ikaroa, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Poneke, a te 19 o nga ra o Hurae, 1918, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 26 o nga ra o Hune, 1918.

TE MAKE, Kai-renita.

[Poneke, 1918-16.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
40	Tuiti MacDonald	Wairau XII/25.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI HOU.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tamariki	Te Ahua o te Tono.
41	Oswald Beere ..	Otonga 1E 3 ..	Edmond Inia me Toe- nga Inia	Kia whakaturia he kai-riiwhi mo Inia Tuhata raua ko Nekehia Paina, nga kai-tiaki e tu nei.
42	Oswald Beere ..	Otonga 1E 4B 3 ..	Edmond Inia me Toe- nga Inia	Kia whakaturia he kai-riiwhi mo Inia Tuhata raua ko Nekehia Paina, nga kai-tiaki o tu nei.
43	Oswald Beere ..	Otonga 1E 13 ..	Edmond Inia me Toe- nga Inia	Kia whakaturia he kai-riiwhi mo Inia Tuhata raua ko Nekehia Paina, nga kai-tiaki o tu nei.

TONO I RARO O TEKIONA 184 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
44	Oswald Beere ..	Otonga 1E 3, 1E 4B 3, me 1E 13	E tono ana mo tetahi ota whakamana i te utunga i nga moni o, moni hoko ranei, o aua whenua hei painga mo Edmond Inia raua ko Toenga Inia.

TONO WHAKAMANA WIBA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
45	John McMillan (Bell, Gully, Bell, me Myers) ..	Ngahuia Hami.

TONO KIA WHAKAMANAI TE MAPI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
46	Te Kai-rehita, Kooti Whenua Maori, Poneke	Taupuga A me B	E tono ana ki te Kooti kia uiuia mehemea tera he whakahe ki te whakamananga o te Mapi W.D. 3294 me te ruuritanga o aua whenua.

TONO WHAKATU KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ahua o te Tono.
47	Te Kai-tiaki mo te Katoa	E tono ana kia whakaturia he kai-tiaki mo te takoha marenatanga i waenganui i a William Ward o te taha tuatahi, i a Meri Karara o te taha tuarua, me Teone Wiwi Kerei Taiaroa me tetahi atu o te taha tuatoru, hei whakakapi mo nga kai-tiaki tuatahi, kua matemate.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
48	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Purakau A (wahi)	Charles Jury.
49	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Purakau B (wahi)	Charles Jury.
50	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Purakau C (wahi)	Charles Jury.
51	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Purakau C 2	Charles Jury.
52	Tuiti McDonald	Takapauwharangi 14	Mohi te Pukeroa.
53	Waitikena Rauhihi me etahi atu (Bell, Gully, Bell, me Myers)	Rangitoto A 14B 2	Ngahuia Hami, Ngahuia te Papa, Ngahuia Tirae ranei.
54	Watikena Rauhihi me etahi atu (Bell, Gully, Bell, me Myers)	Rangitoto-Tuhua 29C 2H 2E	Ngahuia Hami, Ngahuia te Papa, Ngahuia Tirae ranei.
55	Watikena Rauhihi me etahi atu (Bell, Gully, Bell, me Myers)	Rangitoto-Tuhua 33C 3A	Ngahuia Hami, Ngahuia te Papa, Ngahuia Tirae ranei.
56	Watikena Rauhihi me etahi atu (Bell, Gully, Bell, me Myers)	Rangitoto-Tuhua 36B 3B 1	Ngahuia Hami, Ngahuia te Papa, Ngahuia Tirae ranei.
57	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Pukengaki 4	Taare Turi.
58	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Pukengaki 10	Taare Turi.
59	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Pukengaki 15	Taare Turi.
60	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Pukengaki 17	Taare Turi.
61	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Pukengaki 18	Taare Turi.
62	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Pukengaki 21	Taare Turi.
63	Henry Whaitiri	Kaipoi 105	Tamakaitahi.

KOOTI WHENUA MAORI KI INVERCARGILL A TE 9 O NGA RA O HURAE, 1918.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Invercargill a te 9 o nga ra o Hurae, 1918, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikaanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru. I tuhia i tenei te 26 o nga ra o Hune, 1918. [Waipounamu, 1918-7.]

Tari Kooti Whenua Maori o Te Waipounamu.

TE MAKE, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
33	John Whaitiri Wesley	Jacob's River Hundred 25/31.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Tangata kua mate.
34	John Topi Patuki	Matarina Topi Patuki.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RUURI KAORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Nui o te Moni hei Utunga.	Te Ra i timata ai te Initarati.
35	Tumuaki Kai-ruuri, Invercargill	Oraka 2A	£ s. d. 5 0 0	30 Mei, 1918.
36	Tumuaki Kai-ruuri, Invercargill	Oraka 2B	4 3 5	30 Mei, 1918.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGĀ PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
37	Flora Lee	Takiwa o Rowallan IV/I	Cissy Williams (Mrs. M. Cross).
38	Thomas Ashwell	Otago Heads B 15E	Horopapera.
39	Thomas Bragg	Kawhakaputaputa 4	Sarah Bragg.
40	Thomas Bragg	The Neck (Stewart Island)	Sarah Bragg.
41	Thomas Bragg	Omaui Poraka (New River)	Sarah Bragg.
42	Annie Maria Ashwell	Hokonui 62/917	William Lee.

WHAKAATURANGA I NGĀ TIKANGA E URU AI TE MAORI HEI HOIA.

WHAKAMĀRAMA KI NGĀ MAORI E HIAHIA ANA KIA URU HEI HOIA.

(1.) *Te Ritenga o te Whakauru.*

ME tonu ki te *Recruiting Officer*, a mana e tūhitihi ngā kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia haere te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta, hei reira ra ano ia whakarere ai i tana mahi i whiwhi oranga ai ia mona.

(2.) *Tirohanga e te Takuta.*

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru ana hei hoia hei whakaatu ki a ia i te taima me te kainga e tirohia ai ia e te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu ia i reira tonu ki te puni hoia (*camp*).

(3.) *Ki te Hikitia te Kainga Noho.*

Ki te haere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehitia ia ki taua takiwa.

(4.) *Nga Tikanga o te Whakauru.*

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ki Niu Tirenī tīaatingia ai.

(5.) *Te Oati ki te Kingi.*

Ko ia hoia me oati i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me haina rawa i te pukapuka pera kua oti te whakarite.

(6.) *Etahi Tikanga.*

Ko te pakeke o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki te wha tekau tau.

Ko te teitōi o te tangata kua e poto iho i te 5 putu 4 inihī.

Ko te taumaha kua e nuku atu i te tekau ma toru toone.

Me tangata totika mo te whawhai.

(7.) *Tirohanga e te Takuta.*

Ko te titiro a te takuta he kowhiti i ngā tangata maia, tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i ngā mea kaore he mate o te tinana, o ngā karu, o ngā taringa; kaore he whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana ngā niho hei ngāu-ngaui i ana kai.

(8.) *Nga Pu me nga Kakahu.*

Ma te Kawanatanga o Niu Tirenī e whakarite, kaore he utu.

(9.) *Ko te Utu mo te Hoia.*

Ko te utu mo ngā hoia e uru ana ki te *Expeditionary Force* i te marama tuatahi i te puni (*camp*) ko te utu ano e utua nei ki ngā hoia o te *Territorial Force*, ara kia 4s. i te ra mo te paraiwete. Ko tenei moni ka whakaputaina ki ia hoia i ia tekau ra i ia tekau ma rima ra ranei.

Ka pau te marama tuatahi ka whakanukuhia ake te moni kia rite ki te moni e utua ana ki ngā hoia o te *Expeditionary Force*, ara kia 5s. i te ra mo te paraiwete. Ka tangohia i roto i tenei moni ngā moni e whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu tangata.

Ina eke ki runga ki te kaupuke hari i ngā hoia ki te whawhai e 2s. tonu te moni mo te ra e whakaputaina, ko te toenga, ara te 3s. i te ra, mehemea kaore ano i whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu, ka puritia taihoa e whakaputa ki taua hoia, ara kia tīaatingia ra ano ia, kia hoki mai ra ano ranei ki Niu Tirenī; ki te mate te hoia ka whakaputaina taua moni ki tona uri tata i runga i ta te ture.

(10.) *Kereeme a nga Whanaunga tata mo tetahi Oranga.*

Ina tae ia hoia ki te puni (*camp*) me haina ia i tetahi puka puka whakamana i te Tari mo te Whawhai ki te tango i tetahi taha o tana moni kua whakatoa ra, i te hawhe ranei o tana moni, hei oranga, ina tonoa, mo ona whanaunga tata e nobo kore oranga ana. "Whamere" tona tikanga ko te wahine, ko ngā matua, ko ngā tamariki ranei a taua hoia, ko tetahi tangata ranei i whakataua ki a ia, a muri atu ranei whakataua ai ki a ia, tetahi ota-oranga i raro i te Ture mo ngā Tangata Rawakore, 1910.

CONTENTS.

LANDS—	PAGE
Proclaiming Native Land to be Crown Land	425
Extending Prohibition of Alienation of certain Native Land other than Alienation in favour of the Crown	425-427
Prohibiting all Alienation of certain Native Land other than Alienation in favour of the Crown	427
NOTICES—	
Declaring a Maori to be a European	427-428
Sittings of the Native Land Court at—	
Whanganui	428-432
Wellington	432-433
Invercargill	433-434
Instructions to Maoris desiring to enlist: How to do so	434

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tirenī, e MAKANA MAKA, Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.